

Savilahden Valon kaava -tilannekatsaus 2022**Vs. kaupungininsinööri Antti Niskanen
rakentaminen ja kunnossapito**

Taustaa

Savilahden Valon kaava – alueen luova yhtälö on kokonaisajatus valosta kaikkialla Savilahdessa. Valo näkyy alueen nimistössä, taiteessa, muotoilussa, valaistuksessa ja luonnonvalon hyödyntämisellä. Valo on maamerkkejä, opasteratkaisuja ja alueen tapahtumia. Valo näkyy myös oppilaitosten ja yritysten valoon liittyvänä osaamisena. Valon kaavan on tarkoitus yhdistää aluetta, vahvistaa sen identiteettiä ja tunnistettavuutta. Jokainen alueen toimija voi löytää oman kiinnityspinnan Valon kaavaan ja vahvistaa näin yhteistä tarinaa. Yhteinen teema myös inspiroi uusien sisältöjen tuottamiseen ja vahvistaa hyvinvointia.

Osaltaan Valon kaavaa toteutetaan alueen Valaistus-, muotoilu-, kulttuuri- ja taideohjelman avulla. Ohjelma, sekä sen prosenttiperiaate on hyväksytty kaupunginhallituksessa 12.8.2019. Ohjelmassa on kuvattu mm. Valon kaavan periaatteet, työkapupakki ja toteuttaminen.

Kaupunginhallitus on lisäksi hyväksynyt 6.9.2021 Valon kaavan taideohjelman menettelytavat liittyen mm. toteuttamiseen, organisointiin, maksujen määräytymiseen, rahoitukseen, yleisiin sopimusehtoihin, hallinnointiin, laskutukseen ja päätäntäprosessiin.

Ohjelma tarkentuu ja täydentyy alueen suunnittelun ja rakentamisen edetessä. Valon kaavan toimet toteutuvat Savilahden alueelle vaihteittain. Ohjelmalla ja koordinoinnilla pyritään siihen, että 2030-luvulla Valon kaavan lopputuloksena on suunnitelmallisesti toteutettu alueellinen kokonaisuus.

Valon kaavan toteuttaminen rahoitetaan alueeseen investoivien toimijoiden maksamalla Valon kaava -maksulla, kaupungin omilla investointiosuuksilla sekä alueen vanhojen kiinteistöjen vapaaehtoisilla panostuksilla.

Valon kaavan toimia ohjaa Valon kaavan ohjausryhmä, joka koostuu Valon kaavan vastaavasta, prosenttitaidetyöryhmästä, kt-suunnittelun sekä rakentamisen ja kunnossapidon edustajista ja Valon kaavan koordinaattorista. Ohjausryhmän tehtäviin kuuluvat mm. huolehtia kokonaisuuden suunnittelusta ja toteutumisesta sekä Valon kaavan mukaisten toimien huomioidmisesta normaaleissa suunnittelu-, rakentamis- ja lupaprosesseissa yhteistyössä kaupungin eri tahojen kanssa. Lisäksi ohjausryhmä seuraa budjettia ja tekee päätöksiä taiteilija- ja teosvalinnoista, esitellen asiat näkemysten pyytämiseksi (taidehankkeen koosta riippuen) myös kaupunkisuunnitteluryhmälle ja kaupunkikuvatyöryhmälle. Valon kaava -kokonaisuutta koordinoi Valon kaava -koordinaattori, jonka kaupunki ostaa ostopalveluna Frei Zimmer Oy:lta (sopimuskauti 31.3.2023 saakka). Maksusopimusten tekeminen, hallinnointi ja laskutus on valtuutettu kaupunkiympäristön palvelualueen maaomaisuuden hallintapalveluille. Valon kaa-

van toteutuskokonaisuutta esitellään vuosittain kaupunkirakennelautakunnalle, kaupunkisuunnitteluryhmälle ja Savilahti-foorumille.

Toteuttamisen tilannekatsaus

Valon kaava -konseptiin suhtautuminen on ollut yleisesti positiivista ja toteutuneet taidehankkeet ovat herättäneet yleistä kiinnostusta. Suunnittelu ja toteuttaminen ovat edenneet suunnitelmien mukaisesti. Kohteita on jo saatu hyvin toteutumaan uusien rakennushankkeiden valonkaavamaksujen, kaupungin investointiosuuksien, sekä vanhojen kiinteistöjen vapaaehtoisten toimien kautta. Myös alueen uusien kohteiden suunnittelu ja valmistelu ovat hyvässä vauhdissa.

Jo valmistuneet tai vuoden 2022 aikana valmistuvat kohteet:

- *Viäntö* –maisemapylväs (valmistuminen syksy 2022, Parviainen Arkkitehdit Oy / arkkitehti Bratislav Tošković).
- *Valon Aallot* –taideteos (valmistuminen syksy 2022, kuvataiteilija Ari Pelkonen).
- *Kauden satoa* –ympäristötaideteos (valmistuminen syyskuu 2022, kuvanveistäjä – ympäristötaiteilija Jaakko Pernu).
- Siltojen erikoisvalaistuksen viimeistely (mm. Valosali-silta ja tuulennopeuden mukaan vaihtuva valaistus ja S11a ja b erikoisvalaistus), sekä opastetaulu Valosali-sillan värikoodeille (valmistuminen syksy 2022, Ramboll Finland Oy).
- Savon ammattiopiston pääsisäänkäynnin valotaideteos (valmistuminen 8–9/2022, Sweco Talotekniikka Oy / valaistussuunnittelija Riku Pirttilä) sekä Väinö Lättin Myötätuuli-teoksen siirtäminen SAKKY:n uudisrakennuksen julkisivuun.
- Iloharjun lämpökeskuksen valoteos (2021, Kuopion Energia ja Kolmen sähkö, LITE -designs / valaistussuunnittelija Ari Tiilikainen).
- Valosali-silta (valaistus Ramboll Finland Oy, 2021).
- Kuopion Prisman uudistus, julkisivu- ja aluevalaistus (2021, AH Talotekniikka Oy).
- *Lentoon*-taideteoksen erikoisvalaistus (2021, Reittitiimi Oy).

Vuonna 2022 alkavat/ rakenteilla olevat kohteet:

- *Pulssi*-valotaideteos, Liikunta- ja tapahtumakeskus: valmistuminen syksyllä 2023 (mediataiteilija Pasi Rauhala ja kuvataiteilija Jaakko Niemelä).
- Sarastuskaaren pysäköintilaitoksen julkisivutaide: suunnittelu aloitettiin keväällä 2022 (kuvanveistäjä Antti Immonen, toteutus ja valmistuminen kevät/kesä 2023).
- Varikon alikulkukäytävien S11a (Sarastuskaari) ja b (Hehkukatu)välisen tukimuurin taide: muraalin suunnittelu alkamassa syyskuussa 2022 (kuvataiteilija Veera Launonen, toteutus ja valmistuminen kevät/kesä 2024)

Suunnittelussa olevat kohteet:

- Sähkökaappien taidekokonaisuus (edeltävästi taideteippausten esivalmistelu)
- Iloharjun suojellun männyn valaistuksen edistäminen
- Iloharjun lämpökeskuksen päätyseinän gobokuvioprojisoinnin yhteensovittaminen Kauden satoa-ympäristötaideteoksen valaistuksen kanssa
- Vanhan Varikon alueen taide
- Neulamäen pelastusaseman valaistus
- Neulamäentien suunnitelmat / GTK ja Tutkimuskeskus Neulanen – tilannekartoitus

Lähivuosien uusia hankkeita:

- Neulaniementien alikulkukäytävän S13 taide / Varikko - Marikonranta
- Neulaniementien alikulkukäytävän S14 erikoisvalaistus / Bioteknia
- Kuopaksen alueen tukimuurin taide (tutkitaan mahdollisuuksia ja tarvetta)

Osallistaminen:

Taiteen alan toimijoita, alueen toimijoita ja kuntalaisia on osallistettu mm. seuraavien tapahtumien kautta. Koronapandemia on viime vuosina hankaloittanut tapahtumien järjestämistä, minkä vuoksi osallistamistoimet ja tapahtumat ovat tapahtuneet pääosin verkossa.

- Seminaari paikallisille kuvataiteilijoille ja valaistussuunnittelijoille Kuopion kaupunginkirjastolla 4/2022
- Avoin taiteilijahaku Savilahden tuleviin hankkeisiin 4–5/2022
- Savilahti ennen ja nyt –muistelukeruu kuntalaisille sekä Savilahden alueen asukkaille ja toimijoille 12/2021
- Valon päivän vuosittaiset valokuvakilpailut sosiaalisessa mediassa (viimeisin keväällä 2022)
- Savilahdessa pidetty mm. seuraavia tapahtumia: Iloa & valoa Savilahdessa (2018-2019), Stage (2021) sekä Erja Lyytinen Live Stream (2020)

Loppuvuodelle 2022 on suunnittelussa yleisölle tarkoitettu Valon kaavan taide- ja valaistuskohdeita esittelevä tapahtuma, jonka yhteydessä järjestetään kävelykiertä taide- ja valaistuskohdeiden luokse sekä heijastin-suunnistus lapsille.

Etenemisestä viestitään sekä Savilahden että kaupungin nettisivuilla ja sosiaalisen median kanavissa.

Kokouksessa esitellään tarkemmin Valon kaavakonseptin suunnittelun ja rakentamisen toteuttamisen tilannetta.

Kuopion kaupunki

Kaupunkirakennelautakunta

13.09.2022

123 §

Liitteet 2 10656/2018 Savilahden Valon kaavan tilannekatsaus 2022

Valmistelija

Annika Korhonen

Eija Hartikainen

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5074

puh. +358 44 718 5721

Päätösehdotus

Apulaiskaupunginjohtaja Jari Kyllönen

Lautakunta hyväksyy vs. kaupungininsinöörin esityksen.

Päätös

Merkitään, että kaavoitusarkkitehti Annika Korhonen ja rakentamiskoordinaattori Eija Hartikainen saapuivat kokoukseen tämän käsittelyn ajaksi.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

